

แถลงการณ์

การเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ กรณีโครงการก่อสร้างเขื่อนฮัจจิในแม่น้ำสาละวิน สหภาพพม่าของ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.)

7 กุมภาพันธ์ 2554

เครือข่ายองค์กรชุมชนจัดการทรัพยากร กลุ่มน้ำจังหวัดแม่ฮ่องสอนซึ่งประกอบด้วยเครือข่ายชุมชนจำนวน 21 องค์กรเครือข่าย ทั้ง 7 อำเภอ จังหวัดแม่ฮ่องสอน และอำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก ได้ดำเนินกิจกรรมด้านการจัดการทรัพยากร กลุ่มน้ำ และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมดิน น้ำ ป่า ไฟป่า หมอกควันต่อเนื่องมาโดยตลอด ซึ่งมีเป้าหมายให้ชุมชนมีสิทธิในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และอยู่ร่วมกันกับป่าได้อย่างยั่งยืน โดยทางเครือข่ายฯ ได้ร่วมประชุมกันวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2554 ณ ห้องประชุมวิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอนแล้วมีความคิดเห็นต่อกรณีโครงการสร้างเขื่อนฮัจจิ และต่อเวทีการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะกรณีโครงการก่อสร้างเขื่อนฮัจจิในแม่น้ำสาละวินสหภาพพม่าของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ดังนี้

1. สถานการณ์การสู้รบในเขตพม่า ระหว่างกองทัพพม่ากับกองกำลังกะเหรี่ยงเคเอ็นยู ซึ่งเกิดขึ้นมาตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2553 ด้าน อ.ท่าสองยาง จ.ตากขึ้นมาจนถึง อ.สบเมย ส่งผลให้มีกระสุนปืนใหญ่มาตกในฝั่งไทย ที่บ้านสบเมยกะเหรี่ยงเข้ามาในฝั่งไทยมากกว่า 4,000 คน ได้ยืนยันให้เห็นถึง สถานการณ์ภายในของเขตพม่า ในเขตพื้นที่สร้างเขื่อนฮัจจิและแนวสายส่งไฟฟ้ามายังประเทศไทย ยังคงมีการสู้รบอยู่ตลอดเวลา และนับวันจะขยายพื้นที่การสู้รบเพิ่มขึ้นมาด้านชายแดนอ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน สถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้ยืนยันว่า ข้อมูลของ กฟผ. ที่กล่าวอ้างมาโดยตลอดว่า ในพื้นที่สร้างเขื่อนฮัจจิไม่มีการสู้รบมานานกว่า 10 ปีแล้วนั้น ไม่เป็นความจริง และ กฟผ. ต้องตระหนักว่ากองทัพพม่า กำลังใช้โครงการเขื่อนฮัจจิ เพื่อการรุกรานและทำสงครามกับชนกลุ่มต่างๆในพื้นที่สร้างเขื่อน ซึ่งเท่ากับว่า กฟผ. ได้สนับสนุนทางอ้อมต่อกองทัพพม่า ดังนั้น กฟผ. ควรทบทวนบทบาทขององค์กร ซึ่งดำเนินการในนามประเทศไทย ในการที่จะยุติโครงการเขื่อนฮัจจิในทันที

2. คณะอนุกรรมการฯ ต้องดำเนินการเปิดเผยข้อมูลโครงการเขื่อนฮัจจิทั้งหมด ต่อสาธารณะ ปัจจุบันมีเพียงเอกสารแนะนำเขื่อนฮัจจิเท่านั้น ยังไม่อาจเรียกได้ว่าเป็นการเปิดเผยข้อมูลที่แท้จริง เนื่องจากยังคงมีข้อมูลที่สำคัญอีกเป็นจำนวนมากยังไม่ได้รับการเผยแพร่ออกมาในทางสาธารณะ ซึ่งแม้แต่หน่วยงานราชการในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ก็ยังไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลเหล่านี้ อาทิ เช่น

- การศึกษาความเป็นได้เขื่อนฮัจจิ
- การศึกษาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสุขภาพ และ ด้านอุทกวิทยา
- บันทึกข้อตกลงการสร้างเขื่อนฮัจจิ ที่ลงนามในเดือนธันวาคม 2548
- บันทึกข้อตกลงการสร้างเขื่อนเขื่อนฮัจจิ ที่ลงนามในเดือนเมษายน 2553
- รายงานความเห็นเกี่ยวกับผลกระทบในด้านต่างๆ รวมทั้งการละเมิดสิทธิมนุษยชน กรณีโครงการก่อสร้างเขื่อนฮัจจิ ในแม่น้ำสาละวิน ประเทศสหภาพพม่า ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย จัดทำโดย คณะอนุกรรมการศึกษาข้อมูลและเสนอความเห็นเกี่ยวกับผลกระทบในด้านต่างๆรวมทั้งการละเมิดสิทธิมนุษยชน กรณีโครงการก่อสร้างเขื่อนฮัจจิ ในแม่น้ำสาละวิน ประเทศสหภาพพม่า ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

การเผยแพร่เอกสารดังกล่าวข้างต้น จะช่วยให้สังคมไทยและสังคมโลกเกิดความเข้าใจที่ชัดเจนต่อโครงการเขื่อนฮัจจิ และเป็นที่ยึดมั่นความตั้งใจ และจริงจัง ในการพัฒนาโครงการของ กฟผ. ได้เป็นอย่างดี กฟผ. และ คณะอนุกรรมการฯ ไม่สมควรจะอ้างเหตุผลอื่นใดที่จะส่งเจตนาในการปกปิดข้อมูลต่างๆเหล่านี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอ้างเหตุผลต้องขอความเห็นชอบจากรัฐบาลพม่า นั้น ไม่สามารถรับฟังได้ เนื่องจากเมื่อ กฟผ. ทราบตั้งแต่แรกแล้วว่า เป็นการลงนามในสัญญาที่เสียเปรียบต่อคู่สัญญาแล้ว ย่อมอาจเข้าข่ายเป็นการกระทำที่มีชอบได้ เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้รับรองสิทธิพื้นฐานในการเข้าถึงข้อมูลของประชาชนไว้แล้ว

3. ที่ผ่านมา มีองค์กรชุมชน ภาคประชาสังคมทั้งในจังหวัดแม่ฮ่องสอน สังคมไทยและสังคมโลก ได้ยื่นจดหมายเรียกร้องให้รัฐบาลไทยทบทวนโครงการเขื่อนฮัจจิหลายครั้ง ประกอบด้วยเหตุผลต่างๆหลายด้าน อาทิเช่น ด้านการส่งเสริมการละเมิดสิทธิมนุษยชนในพม่า, ความจำเป็นของโครงการเขื่อนฮัจจิ ต่อระบบไฟฟ้าของไทย, ความโปร่งใสและธรรมาภิบาลของโครงการเขื่อนฮัจจิ, ผลกระทบด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมทั้งในพม่าและไทย, ผลต่อการปักปันเขตแดนถาวรไทย-พม่า ในอนาคต รวมทั้งการละเลยการศึกษาผลกระทบต่างๆในเขตประเทศไทย

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อโครงการเขื่อนฮัจจิ มิใช่มีเพียงชุมชนติดแม่น้ำสาละวิน หรือหมู่บ้านในเขต อ.สบเมยเท่านั้น หากแต่กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีความหลากหลายมากกว่านี้ โดยเฉพาะสังคมไทยซึ่งเป็นผู้บริโภคไฟฟ้าเกือบทั้งหมดจากโครงการเขื่อนฮัจจิ ย่อมต้องได้รับสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารโครงการ และสามารถแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นปัญหาต่างๆ ได้อย่างกว้างขวาง ซึ่งเป็นสิทธิที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้รับรองไว้ทั้งฉบับปี 2540 และ ปี 2550

ดังนั้นการจัดรับฟังความเห็นของคณะอนุกรรมการฯ ต้องดำเนินการภายใต้กรอบของรัฐธรรมนูญที่บัญญัติไว้ ในอันที่จะเปิดเผยข้อมูลและจัดเวทีรับฟังความเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทุกส่วนอย่างทั่วถึง

เครือข่ายของกิจกรรมชุมชนจัดการทรัพยากรธรรมชาติลุ่มน้ำจังหวัดแม่ฮ่องสอน ประกอบด้วย

21 เครือข่ายดังต่อไปนี้

1. เครือข่ายลุ่มน้ำปายตอนบน
2. เครือข่ายลุ่มน้ำแม่เมือง
3. เครือข่ายลุ่มน้ำเพื่อวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมอำเภอปาย
4. เครือข่ายแม่ปิง-ห้วยแก้ว
5. เครือข่ายอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติตำบลเมืองแปง
6. เครือข่ายอนุรักษ์แม่หมือง
7. เครือข่ายชาวไทยภูเขาอำเภอปางมะผ้า
8. เครือข่ายลุ่มน้ำเพื่อวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมอำเภอปางมะผ้า
9. เครือข่ายการจัดการทรัพยากรธรรมชาติลุ่มน้ำห้วยปูลิง
10. เครือข่ายม้งเพื่อวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม
11. เครือข่ายกะเหรี่ยงเพื่อวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม
12. เครือข่ายห้วยสูง-ห้วยฟาน
13. กลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ตำบลแม่กิ๊
14. เครือข่ายแม่ลาเก๊ะ
15. เครือข่ายกะเหรี่ยงเพื่อวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมอำเภอแม่ลาน้อย
16. เครือข่ายลุ่มน้ำยวมตอนกลาง
17. เครือข่ายเพื่อละว้าและสิ่งแวดล้อมอำเภอแม่ลาน้อย
18. เครือข่ายจัดการทรัพยากรธรรมชาติลุ่มน้ำอำเภอแม่สะเรียง
19. กลุ่มอนุรักษ์ต้นน้ำแม่ลิด
20. กลุ่มอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมตำบลป่าโปง
21. เครือข่ายการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมลุ่มน้ำยวม,เงา,เมย,สาละวิน